

การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงราย ปีการศึกษา 2552*

เทียมศร ทองสวัสดิ์ ค.ม.** ลาวัลย์ สมบูรณ์ M.A.**

ศิริพร สิงหนคร ค.ม. ** พูนทรัพย์ โสภารัตน์ วท.ม.** คารณี เสริมธากุล พย.ม.***

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินบริบทโครงสร้างของหลักสูตร ป้อนเข้า กระบวนการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของบัณฑิตพยาบาลและอาจารย์พยาบาล และประเมิน สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพตามความคิดเห็นของบัณฑิตพยาบาลและหัวหน้าหอผู้ป่วย/หัวหน้าเวร ประชากรเป็นบัณฑิตพยาบาลศาสตร วิทยาลัยเชียงราย ที่สำเร็จการศึกษารุ่นที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 54 คน อาจารย์พยาบาล 21 คน และหัวหน้าหอผู้ป่วย/หัวหน้าเวร ที่บัณฑิตปฏิบัติงานอยู่ 43 คน รวบรวม ข้อมูลในเดือนมกราคม พ.ศ. 2554 หลังจากบัณฑิตสำเร็จการศึกษา 1 ปี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามเกี่ยวกับบริบทโครงสร้างของหลักสูตร ป้อนเข้า กระบวนการจัดการเรียนการสอน และสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ เครื่องมือได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ คำนวณโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ .96 และรายด้านมีค่าเท่ากับ .82, .93, .83 และ .98 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ เชิงพรรณนา ผลการวิจัย พบว่า

1. คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของบัณฑิตพยาบาลและอาจารย์พยาบาลโดยรวม ด้านโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านป้อนเข้าและกระบวนการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง
2. คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของบัณฑิตพยาบาลโดยรวมด้านสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมาย ด้านคุณลักษณะ เชิงวิชาชีพ ด้านการสื่อสารและสัมพันธภาพ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมาก สำหรับคะแนน เฉลี่ยความคิดเห็นของหัวหน้าหอผู้ป่วย/หัวหน้าเวรโดยรวมด้านสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ 7 สมรรถนะ อยู่ในระดับปานกลาง แต่สมรรถนะด้านวิชาการอยู่ในระดับน้อย

คำสำคัญ : การประเมินหลักสูตร หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

* ได้รับทุนสนับสนุนจากวิทยาลัยเชียงราย

** รองศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงราย

*** อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงราย

The Curriculum Evaluation of the Bachelor's Degree of Nursing Science, Faculty of Nursing, Chiangrai College in Academic Year, 2009*

Tiamsorn Tongswas M.Ed.** Lawan Somboon M.A.**

Siriporn Singhanetr M.Ed.** Poonsap Soparate M.Sc.**

Daranee Serametagul M.N.S***

Abstract

The aims of this descriptive research was to evaluate the curriculum context, input factors, teaching learning management process based on the opinion of the graduated nurses and the nursing faculties and to evaluate the competency of registered nurses based on the opinion of the graduated nurses and head nurses/incharge wards. Population included 56 the first graduated group of Bachelor of Nursing Science, Faculty of Nursing, Chiangrai College, in academic year 2009, 21 nursing faculties and 43 head nurses/incharge wards where the graduated nurses work with. Data were collected on January, 2011, one year after the graduation. The research instrument was the questionnaire covering the curriculum context, the input factors, the teaching learning management process, and the competency of registered nurses. The instrument was approved by 3 experts in the field. The overall reliability of the instrument, using Cronbach's alpha coefficient, was .96 and determining the reliability of each dimension, showed .82, .93, .83, and .98 respectively. Data were analyzed using descriptive statistics. The research results show that:

1. The opinion mean scores of graduated nurses and nursing faculties on the overall of the curriculum context were at high level, the mean scores of the input factors, and the teaching learning management process were at moderate level.

2. The opinion mean scores of graduated nurses on the overall of the competency of registered nurses were at high level. When determining in each dimension, it was found that the mean scores of the dimension of ethics, codes of conduct and laws, professional characteristics, communication and relationship, and information technology were at high level. The opinion mean scores of the head nurses/incharge wards on the overall of 7 competencies of registered nurses were at moderate level. However the competencies of registered nurses on academic and research were at low level.

Keywords : Curriculum Evaluation, Bachelor of Nursing Science Curriculum

* Research was Funded from Chiangrai College

** Associate Professor, Faculty of Nursing, Chiangrai College

*** Instructor, Faculty of Nursing, Chiangrai College

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาทุกประเภทต้องมีหลักสูตรเป็นองค์ประกอบสำคัญ เป็นการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรนั้นๆ การจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์มีเป้าหมายในการผลิตบัณฑิตพยาบาลให้ตอบสนองความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปตามภาวะของสังคม เศรษฐกิจ การศึกษา และเทคโนโลยี เพื่อไปสู่เป้าหมายให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ ดังนั้นการประเมินหลักสูตรจึงมีความจำเป็นและสำคัญยิ่ง เพราะเป็นการสะท้อนให้เห็นคุณภาพของบัณฑิต คุณค่าของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ความเหมาะสม และความพึงพอใจที่ตอบสนองความต้องการของสังคม ผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายของหลักสูตร บัณฑิตมีความสามารถ มีความพร้อมในการประกอบวิชาชีพ ขณะเดียวกันการประเมินหลักสูตรถือว่ามีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาปรับปรุงให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และประกาศของคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552¹ สถานพยาบาลมีหน้าที่ให้ความเห็นชอบหลักสูตร ควบคุมคุณภาพการจัดการศึกษา และให้การรับรองสถาบันตามมาตรฐานคุณวุฒิสาขาพยาบาลศาสตร์ รวมถึงการควบคุมคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา²

หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงราย เป็นหลักสูตรที่มีปรัชญา และวัตถุประสงค์ที่ตอบสนองความต้องการของประเทศ ซึ่งขาดแคลนพยาบาลและมีความต้องการพยาบาลเพิ่มขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงรายได้ตระหนักถึงความสำคัญในการผลิตบัณฑิตพยาบาลตาม

มาตรฐานสากล เพื่อให้บริการสุขภาพแก่สังคม และสร้างโอกาสการศึกษาให้กับเยาวชนในเขตภาคเหนือตอนบน จึงได้จัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตขึ้น กำหนดปรัชญาของหลักสูตรตามความเชื่อที่ว่า การจัดการศึกษาพยาบาลมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และภาวะผู้นำ สามารถพัฒนาบุคคล ครอบครัว ชุมชนสู่สุขภาวะทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ โดยจัดการศึกษาที่พัฒนาศักยภาพผู้เรียนในการให้บริการพยาบาล มีการประยุกต์ศาสตร์ทางการพยาบาล และศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการพยาบาล รวมทั้งบริการวิชาการแก่สังคม และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม³ ซึ่งคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงราย ได้ดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อให้บัณฑิตมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ครอบคลุมตามที่กำหนดไว้⁴

การจัดการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตพยาบาลให้เป็นผู้มีความรู้ มีทักษะ คุณลักษณะและสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติการพยาบาล อันได้แก่ ด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมาย การปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ คุณลักษณะเชิงวิชาชีพ ภาวะผู้นำ การจัดการและการพัฒนาคุณภาพ วิชาการและการวิจัย การสื่อสารและสัมพันธภาพ เทคโนโลยีและสารสนเทศ และด้านสังคม⁴ เพื่อนำไปสู่การให้บริการพยาบาลที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ เกิดผลดีต่อสุขภาพของประชาชน ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับสถาบันการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

คณะผู้วิจัยซึ่งรับผิดชอบในการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงราย เล็งเห็นความจำเป็นในการประเมินหลักสูตรที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนมาตั้งแต่ ปีการศึกษา 2549

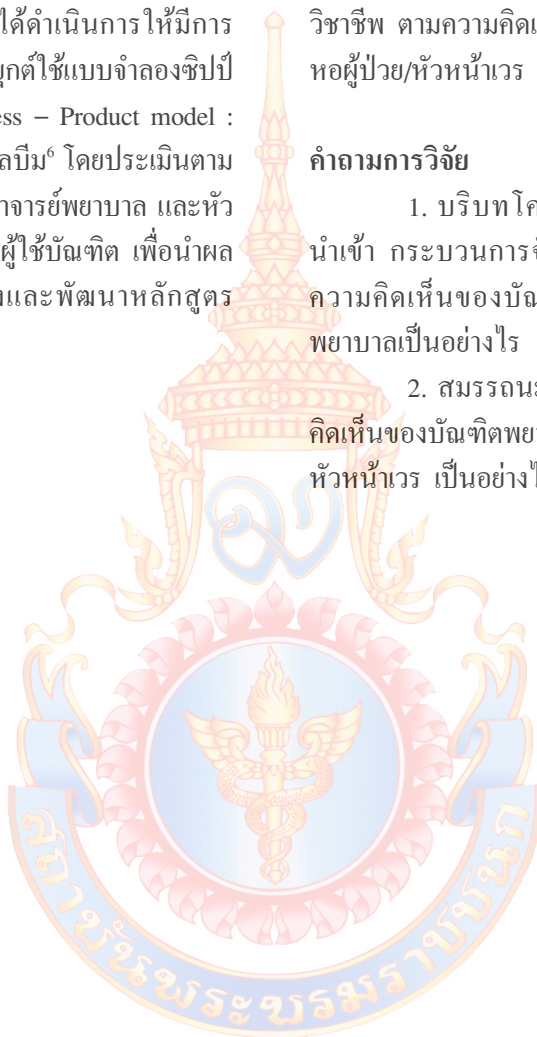
และดำเนินการมาจนครบรอบ 4 ปี ยังไม่ได้ประเมินหลักสูตรอย่างเป็นระบบ ซึ่งการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร จำเป็นจะต้องได้รับการประเมินอย่างต่อเนื่อง⁵ เพื่อทราบว่าผลการพัฒนาและการใช้หลักสูตรทำให้บัณฑิตบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนการสอนในภาพรวมของหลักสูตรมากน้อยเพียงใด จึงได้ดำเนินการให้มีการประเมินหลักสูตรโดยประยุกต์ใช้แบบจำลองซิปปี (Context – Input – Process – Product model : CIPP model) ของสตัฟเฟิลบีม⁶ โดยประเมินตามความคิดเห็นของบัณฑิต อาจารย์พยาบาล และหัวหน้าหอผู้ป่วย/หัวหน้าเวร ผู้ใช้บัณฑิต เพื่อนำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

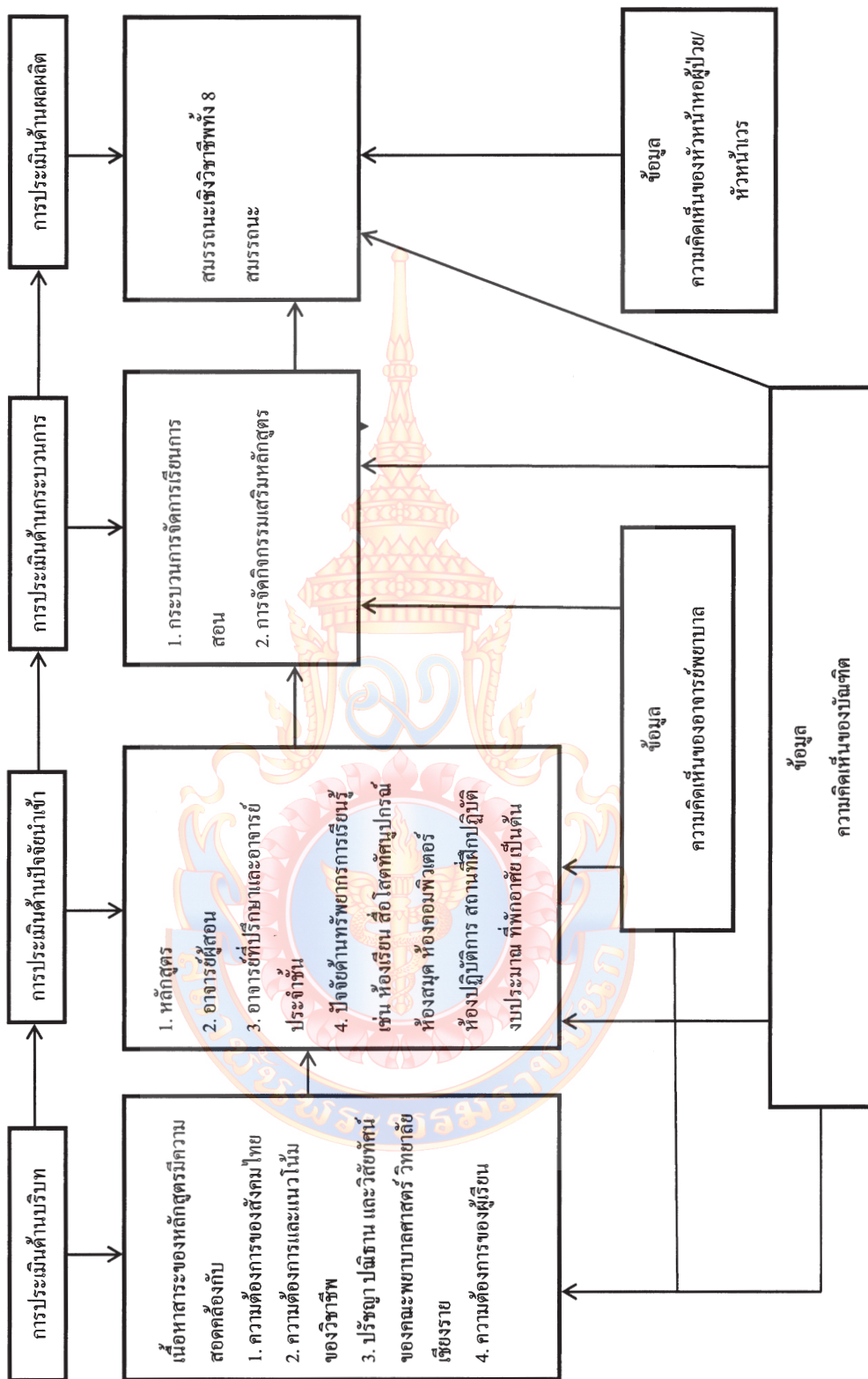
1. เพื่อประเมินบริบทโครงสร้างหลักสูตร ปัจจุบันนำเข้า กระบวนการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของบัณฑิตพยาบาลและอาจารย์พยาบาล
2. เพื่อประเมินสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ ตามความคิดเห็นของบัณฑิตและหัวหน้าหอผู้ป่วย/หัวหน้าเวร

คำถามการวิจัย

1. บริบทโครงสร้างหลักสูตร ปัจจุบันนำเข้า กระบวนการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของบัณฑิตพยาบาลและอาจารย์พยาบาลเป็นอย่างไร
2. สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพตามความคิดเห็นของบัณฑิตพยาบาลและหัวหน้าหอผู้ป่วย/หัวหน้าเวร เป็นอย่างไร

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research)

ลักษณะประชากร

ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ บัณฑิตพยาบาล ศาสตร วิทยาลัยเชียงราย ที่สำเร็จการศึกษา รุ่นที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 54 คน อาจารย์พยาบาล จำนวน 21 คน และหัวหน้าหอผู้ป่วย/หัวหน้าเวร ที่บัณฑิตปฏิบัติงานอยู่ในโรงพยาบาลทั้งหมด 6 แห่ง จำนวน 43 คน ทั้งนี้ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังจากที่บัณฑิตสำเร็จการศึกษาและปฏิบัติงานครบ 1 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม และตามแนวคิดการประเมินโดยใช้แบบชิปปิงของ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model)⁶ ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน นำไปทดลองใช้กับบัณฑิตรุ่นที่ 2 อาจารย์พยาบาลและหัวหน้าหอผู้ป่วย/หัวหน้าเวร ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากร กลุ่มละ 10 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 30 คน เพื่อทดสอบค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .96 จำแนกเป็นด้านบริบท โครงสร้างหลักสูตร ปัจจุบันำเข้า กระบวนการจัดการเรียนการสอน และผลผลิตเกี่ยวกับสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ 8 สมรรถนะ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .82, .93, .83 และ .98 ตามลำดับ ซึ่งแบบสอบถามดังกล่าวผู้วิจัยสอบถามความคิดเห็นของประชากร ดังนี้

1. ด้านบริบทโครงสร้างหลักสูตร ปัจจุบันำเข้า และกระบวนการจัดการเรียนการสอน สอบถามจากบัณฑิตพยาบาลและอาจารย์พยาบาล
2. ด้านผลผลิต คือ สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ 8 สมรรถนะ สอบถามจากบัณฑิตพยาบาล และหัวหน้าหอผู้ป่วย/หัวหน้าเวร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบข้อมูลของบัณฑิตพยาบาลที่ปฏิบัติงานตามโรงพยาบาลต่างๆ จำนวน 6 แห่ง
2. นำหนังสือจากอธิการบดีวิทยาลัยเชียงราย แจ้งขอความร่วมมือไปยังโรงพยาบาลเพื่อขออนุญาตทดสอบเครื่องมือวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยชี้แจงและมีจดหมายนำชี้แจงประชากรให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลและการพิทักษ์สิทธิ์
4. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากอาจารย์พยาบาลด้วยตนเอง นัดหมายวัน เวลา ขอรับแบบสอบถามคืน และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
5. สำหรับบัณฑิตพยาบาลและหัวหน้าหอผู้ป่วย/หัวหน้าเวร ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์พร้อมซองสำหรับส่งแบบสอบถามกลับ และที่อยู่ของผู้วิจัย ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ขอให้บัณฑิตพยาบาลและหัวหน้าหอผู้ป่วย/หัวหน้าเวร ส่งแบบสอบถามกลับภายใน 15 วัน กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามกลับคืน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้ซ้ำเป็นครั้งที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

การประเมินบริบทโครงสร้างหลักสูตร

คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของบัณฑิตพยาบาลและอาจารย์พยาบาล ประเมินบริบทโครงสร้างหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=2.55$, $\sigma=0.29$ และ $\mu=2.69$, $\sigma=0.54$ ตามลำดับ) โดยข้อย่อยที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ การผลิตบัณฑิตพยาบาลของวิทยาลัยเชิงรอยตอบสนองความต้องการของสังคมไทย รองลงมาคือ หลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการและแนวโน้มของวิชาชีพ ส่วนข้อย่อยที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางคือ หลักสูตรมีแหล่งฝึกตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ

การประเมินปัจจัยนำเข้า

คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของบัณฑิตพยาบาลและอาจารย์พยาบาล ประเมินปัจจัยนำเข้าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=2.34$, $\sigma=0.69$ และ $\mu=2.38$, $\sigma=0.60$) เมื่อพิจารณารายด้านพบดังนี้ 1) ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านผู้สอน ($\mu=2.93$, $\sigma=0.26$ และ $\mu=2.81$, $\sigma=0.40$) ข้อย่อยที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ อาจารย์เป็นแบบอย่างที่ดี รองลงมาคือ อาจารย์มีความรู้และประสบการณ์ในวิชาที่สอน ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ประจำชั้น ($\mu=2.69$, $\sigma=0.46$ และ $\mu=2.77$, $\sigma=0.42$) ข้อย่อยที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ อาจารย์ให้ความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา รองลงมา คือ อาจารย์ให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ 2) ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านหลักสูตร ($\mu=2.35$, $\sigma=0.60$ และ $\mu=2.47$, $\sigma=0.56$) ข้อย่อยที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ความเหมาะสมของจำนวนหน่วยกิตของหลักสูตรที่เรียน รองลงมาคือ ความเหมาะสมสอดคล้องของรายวิชาทฤษฎี และรายวิชาภาคปฏิบัติ และน้อยที่สุด คือ ความซ้ำซ้อนของเนื้อหาในแต่ละรายวิชา และ 3) ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ ($\mu=2.35$, $\sigma=0.60$ และ $\mu=2.48$, $\sigma=0.56$) ข้อย่อยที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ความพร้อมในด้านที่พักอาศัย และน้อยที่สุดคือ ความพร้อมของห้องคอมพิวเตอร์ ห้องเรียน และสื่อ ทัศนูปกรณ์

การประเมินกระบวนการจัดการเรียนการสอน

คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของบัณฑิตพยาบาลและอาจารย์พยาบาล ประเมินกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=2.48$, $\sigma=0.50$ และ $\mu=2.22$, $\sigma=0.66$) เมื่อพิจารณารายด้านพบดังนี้ 1) ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ($\mu=2.48$, $\sigma=0.50$ และ $\mu=2.22$, $\sigma=0.66$) ข้อย่อยที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีความเหมาะสม รองลงมาคือ กิจกรรมเสริมหลักสูตรมีความพอเพียง และน้อยที่สุดคือ การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\mu=2.33$, $\sigma=0.63$ และ $\mu=2.48$, $\sigma=0.55$) ข้อย่อยที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมาคือ การจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีมีความเหมาะสม และน้อยที่สุดคือ การจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติในโรงพยาบาลมีความเหมาะสม

การประเมินผลผลิตตามสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ

คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของบัณฑิตพยาบาล ประเมินผลผลิตตามสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ 8 สมรรถนะโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=2.50$, $\sigma=0.76$) เมื่อพิจารณาสมรรถนะรายด้านพบว่า สมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมาย ด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ ด้านการสื่อสารและสัมพันธภาพ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนสมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ด้านภาวะผู้นำ การจัดการและการพัฒนาคุณภาพ ด้านวิชาการและการวิจัย และด้านสังคม มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสมรรถนะย่อยที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 3 อันดับสุดท้าย เรียงตามลำดับจากน้อยไปมาก ได้แก่ การพยาบาลครอบครัวและการผดุงครรภ์ การสร้างเสริมสุขภาพ และวิชาการและการวิจัย

คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของหัวหน้าหอผู้ป่วย/หัวหน้าเวร ประเมินผลผลิตตามสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ 8 สมรรถนะโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=1.73$, $\sigma=0.90$) เมื่อพิจารณาสมรรถนะรายด้านพบว่า สมรรถนะด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ สมรรถนะ ด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมาย ด้านการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ ด้านภาวะผู้นำ การจัดการ และการพัฒนาคุณภาพ ด้านการสื่อสารและสัมพันธภาพ ด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ และด้านสังคม ส่วนสมรรถนะด้านวิชาการและการวิจัยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายสมรรถนะย่อยพบว่า สมรรถนะย่อยที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยสุด 3 สมรรถนะเรียงลำดับจากน้อยไปมาก ได้แก่ การพยาบาลครอบครัวและการผดุงครรภ์ การสร้างเสริมสุขภาพ และวิชาการและการวิจัย

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อประเมินบริบทโครงสร้างหลักสูตร ปัจจัยนำเข้า กระบวนการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของบัณฑิตพยาบาลและอาจารย์พยาบาล ผลการวิจัยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของบัณฑิตพยาบาลและอาจารย์พยาบาล ด้านบริบทโครงสร้างหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงว่าทั้งบัณฑิตพยาบาลและอาจารย์พยาบาลเห็นด้วยกับโครงสร้างหลักสูตรที่ว่า การผลิตบัณฑิตตอบสนองความต้องการของสังคมไทย สอดคล้องกับความต้องการและแนวโน้มของวิชาชีพ ความต้องการของผู้เรียนและปรัชญาของ

วิทยาลัยเชียงราย อาจเนื่องจากคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงรายได้สร้างหลักสูตรและนำมาใช้เป็นครั้งแรกตั้งแต่ปีการศึกษา 2549 จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร 138 หน่วยกิต และได้มีการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกปีการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับบริบทของสถานการณ์ที่เป็นปัจจุบัน นอกจากนี้ในปีการศึกษา 2552 ได้ให้นักศึกษาลงทะเบียนเรียนวิชาเพิ่มขึ้นอีก 2 หน่วยกิต รวมทั้งหมดเป็น 140 หน่วยกิต ทำให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สภาการพยาบาลกำหนดขึ้นใหม่ คือ โครงสร้างหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิ สาขาพยาบาลศาสตร์ มีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 140 หน่วยกิต และไม่เกิน 150 หน่วยกิต⁷ คล้ายกับการศึกษาของภัทรพร อรัณยภาค และคณะ⁸ ที่ศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2544) โดยใช้แบบจำลองชิปปี้ (CIPP Model) พบว่าประชากรที่ศึกษาประเมินโครงสร้างของหลักสูตรในระดับมากที่สุดมากที่สุด โดยแตกต่างจากการศึกษาของ ทศนียา วังสะจันทานนท์ ศศิธร วรรณพงษ์ ขวัญจิต คุปตานนท์ และอุไรวรรณ นิกรปรกรณ์⁹ เรื่อง การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2547 ที่พบว่าโครงสร้างของหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

การศึกษานี้พบว่า คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของบัณฑิตพยาบาลและอาจารย์พยาบาลอยู่ในระดับปานกลางในหัวข้อย่อย คือ หลักสูตรมีแหล่งฝึกตามเกณฑ์มาตรฐานของวิชาชีพ อธิบายได้ว่าอาจเป็นข้อจำกัดของแหล่งฝึกปฏิบัติ ซึ่งสภาการพยาบาลกำหนดให้สถานศึกษาภาคปฏิบัติสำหรับพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลต้องเป็นแหล่งฝึกปฏิบัติที่ให้บริการรักษาพยาบาล

ครอบคลุมทุกสาขาและทุกระดับ ทำให้สถาบันการศึกษาพยาบาลในเขตภาคเหนือตอนบน ส่งนักศึกษาพยาบาลไปฝึกปฏิบัติงานในแหล่งฝึกปฏิบัติแห่งเดียวกันหลายสถาบัน อาจทำให้บัณฑิตพยาบาลและอาจารย์พยาบาลมีความเห็นว่าการฝึกปฏิบัติงานไม่มีความคล่องตัว ต้องเฉลี่ยจำนวนผู้ป่วยและส่วนประกอบอื่นๆให้ทั่วถึงกัน บางครั้งอาจต้องใช้เวลานานในการรอคอย

1.2 คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของบัณฑิตพยาบาลและอาจารย์พยาบาล ด้านปัจจัยนำเข้า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แตกต่างจากการศึกษาเรื่อง ผลการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประชากรมีความคิดเห็นว่าปัจจัยนำเข้าเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมในระดับมาก ผลการศึกษาค้นคว้าเมื่อพิจารณาทางด้านพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและด้านทรัพยากรการเรียนรู้ ซึ่งด้านหลักสูตรข้อย่อยที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเหมาะสมของจำนวนหน่วยกิตของหลักสูตรที่เรียน อาจเนื่องจากบัณฑิตพยาบาลและอาจารย์พยาบาลรับรู้เรื่องการลงทะเบียนเรียนเพิ่มอีก 2 หน่วยกิต ทำให้หน่วยกิตโดยรวมครบ 140 หน่วยกิต ตามมาตรฐานที่สภาการพยาบาลกำหนด อย่างไรก็ตามพบว่ามีความซ้ำซ้อนของเนื้อหาแต่ละรายวิชา อาจเป็นไปได้ที่การสอนแต่ละครั้งต้องมีการเชื่อมโยงเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาที่เรียนไปแล้ว รวมทั้งรายวิชาฝึกปฏิบัติที่อาจารย์ต้องทบทวนความรู้ที่จำเป็นต้องรู้เพื่อนำไปประยุกต์ได้อย่างถูกต้อง อาจทำให้มีความคิดเห็นว่ามีความซ้ำซ้อนของเนื้อหา ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ ข้อย่อยที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ความพร้อมในด้านที่พักอาศัย และน้อยที่สุดคือความพร้อมของห้องคอมพิวเตอร์ และสื่อทัศนูปกรณ์ อาจเนื่องจากการจัดการเรียนการ

สอนสาขาพยาบาลศาสตร์เป็นรุ่นแรก มีการสร้างที่พักอาศัยจึงทำให้ผู้เรียนพึงพอใจ ส่วนห้องคอมพิวเตอร์และสื่อทัศนูปกรณ์อาจยังไม่สมบูรณ์เต็มรูปแบบ ต้องมีการปรับปรุงเพื่อให้เกิดความทันสมัยและเอื้อต่อการเรียนการสอน

ส่วนปัจจัยนำเข้าด้านผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ประจำชั้น บัณฑิตพยาบาลและอาจารย์พยาบาลมีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องจากการได้มีการจัดระบบอาจารย์ที่เลี้ยงสำหรับอาจารย์ใหม่ จึงทำให้อาจารย์มีความรู้ในบทบาทหน้าที่ของการเป็นอาจารย์ การวางตัวเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา การแสวงหาความรู้และประสบการณ์ในวิชาที่สอน การมีน้ำใจและเอื้ออาทรต่อนักศึกษา มีความตั้งใจและทุ่มเทในการสอน ช่วยเหลือเมื่อนักศึกษามีปัญหา ติดตามเอาใจใส่นักศึกษาสม่ำเสมอ ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ และนักศึกษาเข้าพบได้อย่างสะดวก ผลการศึกษาค้นคว้าคล้ายกับการศึกษาของศศิธร จิตนัย และมณฑา อุดมเลิศ¹⁰ ที่ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินอาจารย์อยู่ในระดับมาก

1.3 คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของบัณฑิตพยาบาลและอาจารย์พยาบาล ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อย่อยที่มีคะแนนเฉลี่ยสูง ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีความเหมาะสม อาจเนื่องจากคณะพยาบาลศาสตร์วิทยาลัยเชียงราย ได้นำผลการประเมินรายวิชาในปีการศึกษาที่ผ่านมา รวมทั้งระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อคุณภาพการสอนของอาจารย์พยาบาล ทรัพยากรสนับสนุนการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรมาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งได้จัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างเป็นรูปธรรม เช่น การเรียนรู้แบบร่วมมือ การบรรยาย

เชิงอภิปราย การสอนแบบใช้เทคนิคผังความคิด รวบรวม การสอนโดยใช้กรณีศึกษา เป็นต้น มุ่งเน้นการพัฒนาให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด สภาพการณ์ดังกล่าวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งตัวผู้เรียนและผู้สอน อาจส่งผลให้คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของบัณฑิตพยาบาลและอาจารย์พยาบาลต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนข้อย่อยอยู่ในระดับสูง ผลการศึกษาครั้งนี้คล้ายกับการศึกษาของ วาสนา นัยพัฒน์¹¹ ที่ศึกษาเรื่อง การประเมินหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการบริหารการพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก โดยใช้แบบจำลอง ซิปป์ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินกระบวนการจัดการเรียนการสอนในข้อย่อยที่มีคะแนนสูงสุด คือ หลักสูตรมีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์และมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ รองลงมาคือ กิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้ได้ดี และมีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อประเมินสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพตามความคิดเห็นของบัณฑิตและหัวหน้าพยาบาล ผลการศึกษาพบดังนี้

2.1 คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของบัณฑิตพยาบาลเกี่ยวกับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องจากในปีการศึกษา 2552 คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงราย ได้เริ่มจัดการเรียนการสอนโดยอิงตามประกาศของสภาการพยาบาล เรื่อง สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ⁴ และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ เมื่อพบว่านักศึกษามีปัญหา/มีจุดอ่อนในการเรียน อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา อาจารย์ประจำชั้น อาจารย์ที่ปรึกษา และตัวนักศึกษาเองได้ร่วมกันพิจารณาหาแนวทางแก้ไขโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้

และตัดสินใจด้วยตนเองจากความรู้ การฝึกฝนจากประสบการณ์จริง ด้วยการประยุกต์ความรู้ และการชี้แนะเกี่ยวกับสมรรถนะที่สำคัญในบทบาทหน้าที่พยาบาลวิชาชีพ จึงทำให้บัณฑิตพยาบาลมีความคิดเห็นต่อตนเองว่าเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ คุณลักษณะ และมีความสามารถในการสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพด้านต่างๆ ที่ช่วยให้ทำงานในความรับผิดชอบได้ดี ซึ่งความสำคัญของสมรรถนะ คือ การที่บุคคลสามารถนำความรู้ ทักษะมาประยุกต์ก่อให้เกิดประโยชน์ในงานที่ตนทำ จึงจะกล่าวได้ว่าบุคคลนั้นมีสมรรถนะ¹² แมคเคลแลนด์ (McClelland) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่าสมรรถนะ หรือ competency ว่าหมายถึง บุคลิกลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายในปัจเจกบุคคล สามารถผลักดันปัจเจกบุคคลนั้นสร้างผลการปฏิบัติงานที่ดี หรือตามเกณฑ์ที่กำหนดในงานที่ตนรับผิดชอบ สมรรถนะประกอบขึ้นมาจากความรู้ ทักษะ ทัศนคติ ค่านิยม และความเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตนเอง บุคลิกลักษณะของแต่ละบุคคล แรงจูงใจหรือแรงขับเคลื่อนภายในของแต่ละบุคคล¹³

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาสมรรถนะ เช่น สมรรถนะด้านการพยาบาลครอบครัวและการผดุงครรภ์ สมรรถนะด้านการสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถนะด้านวิชาการและการวิจัย และสมรรถนะด้านสังคม เป็นต้น พบว่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของบัณฑิตพยาบาลต่อสมรรถนะทั้ง 4 ด้านโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อภิปรายได้ดังนี้ สมรรถนะด้านการพยาบาลครอบครัวและการผดุงครรภ์เป็นสมรรถนะที่เฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับการใช้กระบวนการพยาบาลในการดูแลสตรีและครอบครัวในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด ระยะหลังคลอด และทารกแรกเกิด ซึ่งจะรวมถึงการรับฝากครรภ์ การทำคลอด การช่วยแพทย์ทำสูติศาสตร์หัตถการ การเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา การ

วางแผนครอบครัว และเพศศึกษา⁷ แต่ลักษณะของหลักสูตรการเรียนการสอนมุ่งให้นักศึกษามีความรู้และประสบการณ์ด้านการพยาบาลทั่วไป ดังนั้นเมื่อสำเร็จการศึกษาบัณฑิตที่เลือกหน่วยงานซึ่งมีลักษณะเฉพาะทางด้านการพยาบาลครอบครัวและการผดุงครรภ์ ทำให้ต้องเพิ่มพูนความรู้และพัฒนาทักษะเฉพาะ ระยะเวลาเพียงหนึ่งปีหลังสำเร็จการศึกษาอาจไม่เพียงพอสำหรับการเพิ่มพูนความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ประกอบกับบัณฑิตพยาบาลส่วนใหญ่ไม่ได้ทำงานอยู่ในแผนกนี้อาจทำให้สมรรถนะด้านนี้ถูกประเมินว่าอยู่ในระดับปานกลางเพราะไม่มีโอกาสได้ปฏิบัติ สำหรับทางด้านการวิจัยบัณฑิตอาจยังมีประสบการณ์น้อยคล้ายกับการศึกษาของ วันเพ็ญ รัชย์ปวงชน และคณะ¹⁴ ที่พบว่าอยู่ในระดับน้อยเช่นกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะขณะเป็นนักศึกษาการเรียนวิชาวิจัยส่วนใหญ่ได้รับมอบหมายให้ทำงานเป็นกลุ่มไม่ว่าจะเป็นการทำวิจัยหรือการประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิจัย รวมทั้งการนำผลการวิจัยไปใช้ในวิชาอื่นๆ เมื่อจบการศึกษาเริ่มเข้าทำงานอาจยังไม่ได้มีการกำหนดภาระหน้าที่ให้ทำวิจัย จึงทำให้บัณฑิตมองว่าตนเองยังมีจุดอ่อนในเรื่องนี้ สำหรับสมรรถนะด้านการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคสมรรถนะด้านสังคมจะเกี่ยวข้องกับนโยบายทางด้านสุขภาพ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวิถีชีวิตชุมชน ซึ่งบัณฑิตพยาบาลอาจมองว่าเป็นเรื่องไกลตัว หากมองความสำคัญในขณะนั้นเรื่องของการปรับตัวในที่ทำงาน การเรียนรู้งานน่าจะเป็นอันดับต้นๆ ของแรงจูงใจหรือแรงผลักดันให้บัณฑิตมุ่งมั่นเพื่อให้เกิดความสำเร็จของงาน

2.2 คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของหัวหน้าหอผู้ป่วย/หัวหน้าเวรเกี่ยวกับสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ

พิจารณารายสมรรถนะพบว่า เกือบทุกสมรรถนะมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นสมรรถนะด้านการพยาบาลครอบครัวและการผดุงครรภ์ การสร้างเสริมสุขภาพ และวิชาการและการวิจัย ที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย อาจเนื่องจากบัณฑิตพยาบาลสำเร็จการศึกษาใหม่ประสบการณ์การทำงาน ความรู้ความชำนาญในงานยังมีน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านวิชาการและงานวิจัยต้องอาศัยเวลาในการศึกษาระบบและเรียนรู้ลักษณะงานให้ชัดเจนก่อนจึงจะสามารถกำหนดหัวข้อการวิจัยได้ นอกจากนี้การพัฒนาสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพต้องอาศัยเวลาและประสบการณ์ รวมทั้งกำหนดลำดับความสำคัญและช่วงเวลาของแต่ละสมรรถนะที่จำเป็นของแต่ละหน่วยงาน ดังนั้นการประเมินสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพอาจต้องใช้เวลาเพื่อให้มีโอกาสสะสมประสบการณ์ จนกว่าจะครอบคลุมทุกสมรรถนะ หัวหน้าพยาบาลเป็นผู้ที่รับผิดชอบโดยตรงในการพัฒนาพยาบาลวิชาชีพให้มีสมรรถนะหลักตรงตามเกณฑ์ของสภาการพยาบาล จึงย่อมมีความคาดหวังต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานในความรับผิดชอบของตนเองค่อนข้างสูง และมีความคาดหวังความสามารถของบุคลากรในหน่วยงานของตนเองอยู่ในระดับสูงเช่นกัน อาจจะได้ไม่ได้คำนึงถึงระยะเวลาในการสะสมประสบการณ์หรือโอกาสในการได้ปฏิบัติ อย่างไรก็ตามลักษณะงานของหัวหน้าพยาบาลจะเป็นผู้นำ ผู้กำหนดยุทธศาสตร์ ควบคุมงานที่มีผลกระทบต่อภารกิจหลักขององค์กร ควบคุมกำกับมาตรฐานวิชาชีพของบุคลากรทางการพยาบาล เป็นที่ปรึกษาด้านบริหารจัดการ และด้านการพัฒนาคุณภาพ¹⁵ ดังนั้นหัวหน้าพยาบาลจึงมีหน้าที่โดยตรงที่จะพัฒนาสมรรถนะของบัณฑิตให้บรรลุตามมาตรฐานของพยาบาลวิชาชีพ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตพยาบาลและอาจารย์พยาบาล มีความคิดเห็นต่อบริบทโครงสร้างหลักสูตร ปัจจุบันเข้า และกระบวนการจัดการเรียนการสอน ในระดับปานกลางถึงระดับมาก ดังนั้นควรมีการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับความซ้ำซ้อนของเนื้อหาในแต่ละรายวิชา ความพร้อมของห้องคอมพิวเตอร์ ห้องเรียน และสื่อโสตทัศนูปกรณ์ การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติในโรงพยาบาล

2. ผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตพยาบาลมีความคิดเห็นต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในระดับปานกลางถึงมาก ขณะที่หัวหน้าหอผู้ป่วย/หัวหน้าเวร มีความคิดเห็นในระดับน้อยถึงปานกลาง ดังนั้น ควรมีการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อพัฒนาสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะสมรรถนะย่อยเช่น การสร้างเสริมสุขภาพ การพยาบาลครอบครัวและการผดุงครรภ์ วิชาการและการวิจัย เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำวิจัยซ้ำในประเด็นเกี่ยวกับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในประชากรกลุ่มเดิม เมื่อมีประสบการณ์การทำงานนานขึ้น เพื่อติดตามดูการพัฒนาสมรรถนะของบัณฑิต

2. ควรมีการประเมินหลักสูตรหรือประเมินในแต่ละองค์ประกอบของการบริหารจัดการทางการศึกษา ที่เป็นผลสืบเนื่องจากการศึกษา โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้เห็นการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน

3. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจในกระบวนการจัดการเรียนการสอนของผู้เรียนและอาจารย์พยาบาล เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา; 2552.
2. คณะอนุกรรมการพิจารณาการขอรับรองสถาบันการศึกษาและการให้ความเห็นชอบหลักสูตรระดับพื้นฐาน สภาการพยาบาล. คู่มือการขอรับรองสถาบันการศึกษาการพยาบาลและการผดุงครรภ์. กรุงเทพฯ: สภาการพยาบาล; 2552.
3. คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงราย. หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต. เชียงราย : คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงราย; 2549.
4. ศิริพร ชัมภลิจิต. ประกาศสภาการพยาบาล เรื่องสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ ทักษะการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ระดับวิชาชีพ ตารางเปรียบเทียบมาตรฐานผลการเรียนรู้และสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ. เอกสารประกอบการบรรยายสภาการพยาบาล. นนทบุรี. สภาการพยาบาล; 2552.
5. Worthen, B.R., Sander, J. R. & Fitzpatric, J.L. Program evaluation: Alternative approaches and practical guidelines. (2nd ed.). White Plains, NY:Longman; 1997s
6. Stufflebeam, D.L. The relevance of the CIPP evaluation model for educational accountability. Paper presented at annual meeting of the American Association of School Administrators; 1971; February 14; Atlantic city: N.J. (1971).

7. ดรฤณี รุจกรกานต์. แนวทางการพัฒนาหลักสูตรตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์. กรุงเทพฯ: สภาการพยาบาล; 2553
8. ภัทรพร อรัณยภาค,ชนิดา มัททวงกุล, สุวรรณา เขียวพระอินทร์, วารุณี เจียมตน, สนิกันต์ ศรีมณี. การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2544) โดยใช้แบบจำลองชิปปี้ (CIPP Model). วารสารการพยาบาลและการศึกษา. 2551; 1(3): 15-17.
9. ทศนียา วังสะจันทนันท, ศศิธร วรรณพงษ์, ขวัญจิต คุปตานนท์, อุไรวรรณ นิกรปรกรณ์. การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2547. Thai PharmHealth Sci J. 2553; 5 (4): 344-349.
10. ศศิธร ชิดนาคี, มณฑา อุดมเลิศ. การประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2545 วิทยาลัยบรมราชชนนีอุดรดิตถ์. การพยาบาลและการศึกษา. 2555; 5(1): 78-89.
11. วาสนา นัยพัฒน์. การประเมินหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการบริหารการพยาบาลวิทยาลัยกองทัพบก The Evaluation of Nursing Specialty in Nursing Administration Program, The Royal Thai Army Nursing College. 2553; 3(2): 2-15.
12. สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ. การจัดการทรัพยากรมนุษย์ด้วย competency based. กรุงเทพฯ: สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ; 2550.
13. McClelland DC. Identifying Competencies with Behavioral-Event Interviews. Psychological Science. 1998;9(5):331-9
14. วันเพ็ญ รัักษ์ปวงชน, ชฎาภรณ์ วัฒนวิไล, ศศิธร วรรณพงษ์, จารุวรรณ รวีไพบูลย์. ผลการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. JMHS. 2549; 13(1): 137-145.
15. ดนุลดา จามจุรี. Competency เพื่อนำไปสู่ความสง่างามของวิชาชีพ. กรุงเทพฯ: สำนักการพยาบาล กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข; (ม.ป.ป.).